

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

St. Ned. School Kaapstad, vo_buitenland

Kwaliteitsonderzoek

Inspectie van het Onderwijs

Datum vaststelling: 30 juni 2020

Samenvatting

De inspectie heeft op 4 en 6 maart 2020 op De Nederlandse school in Kaapstad een kwaliteitsonderzoek uitgevoerd bij het primair en voortgezet onderwijs. Wij bezoeken Nederlandse scholen in het buitenland in principe eens in de vier jaar. We constateren dat de kwaliteit van het onderwijs zowel voor primair als voor voortgezet onderwijs voldoende is.

Wat gaat goed?

De school heeft een lastige periode achter de rug met financiële problemen en veel wisselingen van leraren en bestuur. Sinds anderhalf jaar heeft de school de weg omhoog weer gevonden. We zien dit terug in de evaluatie en het schoolplan. Het bestuur werkt nauw samen met het team aan de verbeterpunten die in het schoolplan staan. We zagen een professionele aanpak met een duidelijke taakverdeling tussen het bestuur en het team. Het team is betrokken, deskundig en werkt met elkaar aan nieuwe onderwijsontwikkelingen. De lessen zijn van voldoende niveau en de sfeer in de klassen is respectvol en veilig. De invoering van het gepersonaliseerd leren, al zichtbaar in een paar groepen, biedt uitdagingen, maar vooral mogelijkheden. De school werkt met moderne methodes en heeft een leerstofaanbod met een doorgaande leerlijn van groep 2 tot en met de derde klas voortgezet onderwijs.

Wat kan beter?

De leerlijn van de kleutergroepen tot en met het voortgezet onderwijs kan inzichtelijker worden vastgelegd. Bovendien zien wij kansen om de lessen voor de leerlingen duidelijker te maken door het lesprogramma, met doelen, aan het begin van de les met ze te bespreken. De school kan aandachtspunten die in het schoolplan staan concreter formuleren en de leerresultaten beter evalueren. Het team en het bestuur kunnen dan zien of doelen bereikt zijn en de leerlingen op schoolniveau voldoende leren. Tot slot is het belangrijk dat afspraken en nieuw beleid inzichtelijker worden vastgelegd. De leerresultaten kunnen we niet beoordelen door te weinig leerlingen in groep 8 en in het voortgezet onderwijs.

Wat moet beter?

De school volgt bij het primair onderwijs niet systematisch de ontwikkeling van de leerlingen en wij hebben 'zicht op ontwikkeling' als onvoldoende gewaardeerd. De school krijgt daarvoor een

School: De Nederlandse school
Kaapstad

Totaal aantal leerlingen:

po: 44

vo: 6

BRIN:

po: z8LA

vo: z8XF

herstelopdracht.

Een tweede herstelopdracht krijgt de school omdat er te weinig contacttijd wordt gerealiseerd waardoor het leerstofaanbod, maar daaruit volgend ook de leerresultaten onder druk komen te staan.

Vervolg

De Nederlandse school in Kaapstad krijgt in principe over vier jaar opnieuw een kwaliteitsonderzoek, maar zal dan wel tussentijds aan de herstelopdracht moeten voldoen. Zie afspraken over vervolgtoezicht in hoofdstuk 2.

1. Opzet van het onderzoek

De inspectie van het onderwijs onderzoekt Nederlandse scholen in het buitenland in principe eens in de vier jaar.

Werkwijze

Wij toetsen de onderwijspraktijk van de school aan de standaarden uit het onderzoekskader 2019 voor het toezicht op Nederlandse scholen in het buitenland.

Standaard	Onderzocht
Onderwijsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Didactisch handelen	•
OP8 Toetsing en afsluiting	•
Schoolklimaat	
SK2 Pedagogisch klimaat	•
Onderwijsresultaten	
OR1 Resultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten: we hebben lessen bezocht, documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met leerlingen, ouders, docenten, het bestuur. Na afloop van het bezoek heeft de inspectie de bevindingen teruggekoppeld aan de directeur en het team. Daar was de voorzitter van het bestuur ook bij aanwezig.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de bevindingen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

Bevindingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- G** Goed
- V** Voldoende
- O** Onvoldoende
- K** Kan beter

Kwaliteitsgebieden:

- Onderwijsproces
- Schoolklimaat
- Onderwijsresultaten
- Kwaliteitszorg en ambitie
- Financieel beheer

2 . Uitgangssituatie en conclusie

In dit hoofdstuk geven we de uitgangssituatie, de conclusie en het vervolg weer van het onderzoek bij St. Ned. School Kaapstad, vo_buitenland.

Uitgangssituatie

De Nederlandse school in Kaapstad bestaat sinds 1997. In eerste instantie alleen voor het primair onderwijs maar een jaar later is daar ook het voortgezet onderwijs bij gekomen. De school geeft les op twee locaties in Kaapstad. Op woensdagmiddag is dat op de EduExcellence Private school in Noordhoek. Hier wordt onderwijs aangeboden van groep 1 tot en met 8. Op de locatie in Mowbray, op de St George Grammar School geeft de school, op vrijdagmiddag, naast de basisschoolgroepen ook les aan de onderbouw voortgezet onderwijs. De locaties zijn goed geoutilleerd en de Nederlandse school in Kaapstad kan gebruik maken van lokalen, ruime speelgelegenheden en er materiaal opslaan. De vo-leerlingen hebben les in een ruim lokaal voorzien van digitale leermiddelen.

De school heeft een lastige periode achter de rug door de onzekere leerlingenaantallen en wisselingen van directie en leraren. Bovendien heeft het wegvallen van de subsidie er flink ingehakt. Dit heeft ertoe geleid dat de school inmiddels nog maar twee uur in de week lesgeeft, naast het huiswerk en de cultuurdagen.

Op het moment van het inspectiebezoek heeft de school vijftig leerlingen waarvan er zes in het voortgezet onderwijs. Het leerlingenaantal is de laatste jaren steeds een punt van zorg voor de school. Politieke ontwikkelingen en daarmee onder andere het verdwijnen van expats en een moeilijk te verkrijgen werkvisum spelen daarbij een rol en zorgen niet altijd voor stabiele leerlingaantallen.

De grootste groep leerlingen bestaat uit de zogenaamde richting 1 leerlingen waarbij het taalniveau vergelijkbaar is met leeftijdsgenoten in Nederland. Een wat kleinere groep heeft een taalachterstand die niet groter is dan twee jaar. De school heeft zo rond de vijf procent leerlingen waarbij de taalachterstand groter is dan twee jaar. Dit zijn de zogenaamde richting 3 leerlingen.

Op de school werkt een solide team dat bestaat uit vijf leraren primair onderwijs en de directeur die tevens lesgeeft aan het voortgezet onderwijs. Van de vijf primair onderwijs leraren zijn er vier bevoegd. Eén leraar heeft haar pabo opleiding bijna afgerond. De vo-leraar, tevens directeur van de school is eerste graads bevoegd Nederlands.

Het bestuur bestaat officieel uit drie personen. Er is op het moment één vacature, die van penningmeester. Het bestuur is erg betrokken bij de school en hoopt op korte termijn weer volledig te zijn. Al is dat toch elke keer weer een uitdaging.

De kwaliteit van het onderwijs op De Nederlandse school in Kaapstad (vo) is voldoende.

Conclusie

De kwaliteit van het onderwijs op de Nederlandse school in Kaapstad is voldoende. Bij het voortgezet onderwijs hebben wij alle standaarden als voldoende beoordeeld. Wel zien we een tekort aan onderwijstijd.

Wij zien een voldoende onderwijsleerproces en een prettig pedagogisch klimaat. Het is positief dat de Nederlandse school in Kaapstad zich blijft ontwikkelen. De ontwikkeling en invoering van het gepersonaliseerd leren is daar een mooi voorbeeld van. De doelen zijn duidelijk en de samenwerking en verantwoordelijkheden tussen het bestuur en de schoolleiding zijn duidelijk. De wijze waarop zij met elkaar nieuwe ontwikkelingen oppakken geven ons vertrouwen in de doorgaande ontwikkeling en ook in herstel van de onderwijstijd. De twee uur contact-tijd per week, die de school nu hanteert, is te weinig omdat hiermee het onderwijsprogramma onder druk komt te staan.

De onderwijsresultaten kunnen we niet beoordelen en de financiën beoordelen we niet. Wel zien we dat er voldoende middelen zijn voor nu en de toekomst.

Afspraken over vervolgtoezicht

De inspectie heeft de kwaliteit van het onderwijs op de Nederlandse school in Kaapstad onderzocht (vo). Op basis van onze bevindingen, hebben wij een herstelopdracht gegeven. Wij hebben met het bestuur afgesproken dat het bestuur binnen de genoemde termijn zorgt voor het herstel van de hieronder genoemde tekortkoming.

Tekortkoming	Wat verwachten wij van het bestuur?	Wat doen wij?
School		
Bij het didactisch handelen (OP3) constateren wij dat de Nederlandse school in Kaapstad (vo) met twee contact-uren in de week te weinig onderwijstijd realiseert.	Het bestuur stuurt voor 1 juli 2020 een plan waarin de school aangeeft hoe, en met welke uitbreiding de school het tekort aan onderwijstijd gaat aanpakken voor het schooljaar 2020-2021.	Wij ontvangen het plan voor 1 juli 2020 ter beoordeling.

3. Resultaten onderzoek

3.1. Onderwijsproces

Onderwijsproces	O	V	G
OP1 Aanbod		•	
OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding		•	
OP3 Didactisch handelen		•	
OP8 Toetsing en afsluiting		•	

Het aanbod is Voldoende

De kwaliteit van het aanbod is Voldoende. De leermiddelen die de Nederlandse school in Kaapstad gebruikt voldoen aan de kerndoelen primair onderwijs en eindtermen voortgezet onderwijs. In alle groepen maakt het team beredeneerde keuzes in het leerstofaanbod, waarbij zij rekening houdt met de interesse en belevingswereld van de kinderen. Een mooi voorbeeld daarvan zijn de uitgewerkte mappen bij de bovenbouwgroepen waar de leraren gepersonaliseerd werken. Er liggen kansen voor de school om het gepersonaliseerd leren tot en met het voortgezet onderwijs verder uit te werken. Daarbij zou de school, met name de koppeling met de eindtermen bij het voortgezet onderwijs en de kerndoelen bij het primair onderwijs expliciet kunnen maken. Dit om de doorgaande leerlijn beter te waarborgen. Leraren gebruiken nu nog verschillende methodes en werkwijzen.

Op beide locaties is een bibliotheek aanwezig waar leerlingen fictie- en non-fictie boeken kunnen uitzoeken. Het is positief dat de school een donatie-actie is gestart voor de aanschaf van een aantal moderne boeken, met name voor oudere leerlingen. Dit kan de bibliotheek een mooie impuls geven. De Nederlandse cultuur komt tijdens de lessen en op de cultuurdagen aanbod. Het team zou dit wellicht samen met de ouders en in overleg met de leerlingen een impuls geven en daar ook de Vlaamse cultuur in mee kunnen nemen.

Zicht op ontwikkeling is Voldoende

In het voortgezet onderwijs worden de leerlingen schriftelijk getoetst en krijgen ze een beoordeling voor ingeleverd werk en mondelinge taalvaardigheden, zoals het geven van een presentatie. Dit houdt de docent bij in bestanden en op basis van die gegevens volgt hij de vooruitgang. In sommige gevallen past hij het aanbod aan voor een groepje of individuele leerlingen. De school heeft hier echter geen concrete afspraken over gemaakt. Als de school ook in het voortgezet onderwijs de stap wil maken naar het gepersonaliseerd leren zou het goed zijn juist over de toetsen en de analyse daarvan afspraken te maken. De doelgerichtheid van het onderwijs kan dan worden vergroot en eventuele achterstanden en/of hiaten bij leerlingen eerder opgemerkt. Dit kan de leraar samen met de leerling verwerken in de doelen van de leerling en zijn of haar persoonlijke leerroute. De

school kan daarbij overwegen om een methode-onafhankelijke toets te gebruiken.

Het didactisch handelen is Voldoende

We zagen interactieve lessen. Met ruimte voor de leerlingen, mogelijkheden tot samenwerking en zelfstandig werken. De leraren kennen de doelen van de leerstof en leerlingen zijn actief betrokken. Zowel in het voortgezet als in het primair onderwijs leggen de leraren goed uit en de lessen verlopen gestructureerd en ordelijk. Met name tussen de leerjaren differentiëren de leraren maar soms ook als een leerling ergens op is uitgevallen. Dit laatste doen niet alle leraren op een inzichtelijke en systematische manier. Het gepersonaliseerd leren, dat mooi is uitgewerkt in de individuele mappen van de leerlingen, biedt kansen om leerlingen nog meer verantwoordelijk te maken voor hun eigen leerproces. De eigen doelen van de leerlingen wellicht ook op basis van toetsresultaten kunnen zorgen voor een nog verder gaande differentiatie.

Aandachtspunt bij het gepersonaliseerd leren is wel dat de uitleg niet altijd goed aansluit bij de route die de leerling volgt. De leraren zijn zich dat bewust en zoeken naar een goede oplossing hiervoor. We zagen wel een aantal keer een mooie reflectie op gemaakt werkt en indien nodig een extra uitleg.

Toetsing en afsluiting is Voldoende

De standaard Toetsing en afsluiting is Voldoende. Deze standaard geldt voor het voortgezet onderwijs en vraagt dat de school zorgvuldig toewerkt naar een examenprogramma. Voor de leerlingen die dat willen is het mogelijk om deel te nemen aan het CNaVT-examen (certificaat Nederlands als tweede vreemde taal). De school bereidt de leerlingen hier dan zorgvuldig op voor. De school zou er goed aan doen deze informatie ook in de schoolgids op te nemen.

3.2. Schoolklimaat

 Schoolklimaat	O	K	V	G
SKz Pedagogisch klimaat			●	

Pedagogisch klimaat is Voldoende

We zien een prettig, respectvol en veilig schoolklimaat. De leerlingen krijgen veel aandacht, worden positief gestimuleerd en mogen fouten maken. Er is gelegenheid om samen te werken. Wij hebben daar een paar mooie voorbeelden van gezien. Wij zien niet alleen tijdens de lesobservaties een positieve en prettige sfeer maar de door ouders en leerlingen ingevulde vragenlijsten bevestigen dit beeld. Daarbij geven

ouders en leerlingen tijdens de gesprekken aan blij met de school te zijn. Ze waarderen de benadering van de leraren als open, laagdrempelig en positief.

3.3. Onderwijsresultaten

Onderwijsresultaten	O	K	V	G
OR1 Resultaten	Niet te beoordelen			

De onderwijsresultaten zijn niet te beoordelen

Wij kunnen de standaard onderwijsresultaten voor het voortgezet onderwijs niet beoordelen, omdat het gaat om een relatief klein aantal leerlingen. Wel geven ouders, leraren en het bestuur aan dat afgelopen drie jaar op één leerling na alle leerlingen geslaagd zijn voor het certificaat, Educatief Startbekwaam (STRT) - B2. Het gaat dan om acht leerlingen. Het zou goed zijn als de school zich daar duidelijker over verantwoordt.

3.4. Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg en ambitie	V		
	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		•	
KA2 Kwaliteitscultuur		•	
KA3 Verantwoording en dialoog		•	

Kwaliteitszorg is Voldoende

We hebben de kwaliteitszorg als voldoende gewaardeerd. De directeur heeft samen met het team het schoolplan geschreven. De aandachtspunten die daaruit voortkwamen zijn uitgezet in de doelen waaraan de school gaat werken. Deze doelen kan de school concreter formuleren omdat het dan beter mogelijk is om te evalueren of de doelen bereikt zijn.

Het is goed dat de school ingezet beleid vastlegt, al kan hier de taakverdeling of verantwoordelijkheid beter worden belegd. Nu is het nog zo dat het van individuele docenten afhangt of ingezet beleid en afspraken worden nageleefd. Daarbij kan de evaluatie van de lessen en die van de leerresultaten door de school systematischer en meer gestructureerd worden opgepakt.

Toch zorgen het nieuwe schoolplan en ingezette ontwikkeling voor een duidelijke richting, organisatiestructuur en een cyclische denkwijze.

Het bestuur is financieel gezond en houdt een buffer van twee jaar aan voor onvoorziene omstandigheden. Het is goed dat de financiën worden gecontroleerd door een onafhankelijke kascommissie.

Kwaliteitscultuur is Voldoende

Op de Nederlandse school in Kaapstad werkt een professioneel team en alle leraren zijn bevoegd of in opleiding. Om het onderwijs aantrekkelijker te maken is een aantal leraren aan de slag gegaan met gepersonaliseerd leren. Het is goed dat de school daar ook hulp bij heeft ingeschakeld en dat op termijn het hele team hierbij wordt betrokken.

Het team is ambitieus, heeft voldoende kennis en vaardigheden in huis en krijgt de gelegenheid om zich te scholen. Voor het team liggen er kansen om meer met en van elkaar te leren en nieuwe ontwikkelingen samen aan te pakken. Dit vanuit de (on)mogelijkheden die er liggen. Daarbij is het belangrijk om vooral vooruit te kijken. Goede afspraken binnen het team over wie waarvoor verantwoordelijk is, zijn daarbij noodzakelijk.

De afspraken over taken en verantwoordelijkheden van directie en bestuur zijn helder. We spraken een bestuur dat betrokken is en transparant communiceert. Er is bijna altijd één van de bestuursleden tijdens de schooldagen aanwezig. Hierdoor zijn de lijntjes kort en is er regelmatig overleg. Dit biedt voor de directeur, maar ook voor de leraren mogelijkheden om lessen samen voor te bereiden en lesbezoeken bij elkaar af te leggen en deze na te bespreken. Vaak zijn de bezoeken nu wat meer informeel, al is tussen een aantal leraren wel veel overleg over de lessen. De directeur heeft lessen bezocht maar dit nog niet gedaan in het kader van functioneringsgesprekken en of ontwikkelmogelijkheden.

Verantwoording en dialoog zijn Voldoende

De school en het bestuur verantwoorden zich intern en extern over het onderwijs en de financiën. Zij doen dit via de schoolgids, nieuwsbrieven en ouderavonden. Bovendien is de school laagdrempelig en zijn de lijntjes kort. Bij het halen en brengen van de kinderen is altijd tijd voor een vraag of een gesprek. Een aantal ouders geeft aan op de hoogte te zijn van de vorderingen van hun kinderen, al is dat niet voor alle ouders glashelder.

De contacten tussen de Nederlandse school in Kaapstad en de consul zijn goed. De consul geeft daarbij het belang van een Nederlandse school in Kaapstad aan en is welwillend om de school te ondersteunen. De school zou eigenlijk meer contact willen hebben met andere ntc-scholen en gaat dit oppakken.

Het is tot slot belangrijk dat de school zich verantwoordt over de leerresultaten. Hoe staat de school ten opzichte van de leerlingen in

Nederland? En gaan de leerlingen over het algemeen voldoende vooruit? Voor het voortgezet onderwijs is het noodzakelijk dat de school aangeeft waar de leerlingen staan in het leerstofaanbod en het percentage leerlingen dat slaagt en op welk CNaVT-niveau. Ook over de resultaten van de onderwijskundige doelen en de leerdoelen van de leerlingen is nu niets opgenomen in de schoolgids.

4. Reactie van het bestuur

Geachte inspectie,

Dank voor uw rapport en duidelijke weergave van onze twee verbeterpunten.

We zijn reeds begonnen met het uitvoeren van ons verbeterplan, zoals hieronder is beschreven.

Verbeterpunt 1. Het leerlingvolgsysteem

We willen graag opbrengstgerichter gaan werken met als doel de individuele leerresultaten van individuele leerlingen te verbeteren. We doen dat door het leerlingvolgsysteem ParnasSys effectiever in te zetten. Eén van onze leerkrachten, met veel ervaring in ParnasSys, is reeds begonnen met het geven van duidelijke instructies aan de andere leerkrachten over hoe cijfers van de toetsen correct en adequaat ingevoerd dienen te worden. Ook instrueert zij de leerkrachten hoe er in ParnasSys een persoonlijk overzicht gemaakt kan worden van de individuele leerlingen. Voor alle leerlingen die cumulatief maar een half jaar of minder vooruit zijn gegaan in zowel de methode en niet-methode gebonden toetsen en voor leerlingen die anderhalf jaar of meer vooruit zijn gegaan, zal een handelingsplan geschreven worden door de leerkracht. Deze handelingsplannen zullen besproken worden in een lerarenvergadering, waarna indien nodig het handelingsplan zal worden aangepast. Dit aangepaste handelingsplan zal weer gekeurd worden door de andere leerkrachten, waarna het ingevoerd zal worden in ParnasSys.

Tevens zal de schoolleider aan het eind van ieder schooljaar (in juni) een analyse maken van alle Cito-toets resultaten, en deze resultaten vergelijken met de resultaten in voorgaande jaren. Deze analyse wordt dan verwerkt in een tabel met uitleg. Er zal een jaarlijkse vergadering worden belegd om deze resultaten met het team te bespreken en er wordt een plan gemaakt welke aanpassingen mogelijk nodig zijn om hogere leeropbrengsten te verkrijgen in het volgende schooljaar.

De bovenstaande procedure gaat uit van een normale schoolsituatie. Vanwege de uitbraak van Covid-19, hebben wij sinds maart 2020 alleen maar digitale lessen gegeven. Hierdoor zijn de Cito-toetsen die wij gewoonlijk afnemen aan het eind van het schooljaar dit keer komen te vervallen. De leerlingen hebben wel de Methode gebonden toetsen gedaan. Wij zijn van plan om de Cito-toetsen van november 2020 wel (digitaal) af te nemen bij al onze leerlingen.

Verbeterpunt 2. Onvoldoende contacturen

Om het aantal contacturen te verhogen hebben we een enquête gehouden onder de ouders/begeleiders van de leerlingen van onze school en zijn overeengekomen om het aantal contacturen te verhogen naar 2.5 lesuren per week (dit komt neer op 95 lesuren per jaar, plus 20 huiswerkuren, plus ongeveer 10 uur aan verschillende culturele activiteiten). We zijn hiervoor ook in overleg met de

verhuurders van onze leslocaties om dit vanaf het schooljaar 2020/2021 in te kunnen voeren.

Maar op het moment van schrijven, bevinden we ons midden in de Covid-19 pandemie en verliezen we leerlingen vanwege de economische crisis waarin Zuid-Afrika zich bevindt. Wij geven momenteel online les, via Zoom, en hopen dat we, zodra de situatie dit toelaat, weer fysiek, klassikaal les kunnen geven. Tot die tijd is het echter niet haalbaar om de lestijdverlenging door te voeren aangezien het flinke extra kosten met zich meebrengt. Zodra de situatie het toelaat en het financieel haalbaar is, willen we deze lestijdverlenging alsnog doorvoeren. Wij hopen dat u begrip heeft voor deze vertraging. Tevens willen we, naast onze bestaande culturele activiteiten, twee extra culturele dagen invoeren, naar voorbeeld van onze zusterschool in Johannesburg: een Nederlands/Zuid-Afrikaanse geschiedenisdag en een aardrijkskundedag.

Wij hopen dat u hiermee kunt instemmen en dat we u over vier jaar mogen laten zien dat we nog steeds een goede Nederlandse School in het Buitenland zijn met voldoende contacturen en een duidelijk, overzichtelijk en compleet leerlingvolgsysteem.

Het bestuur van de Nederlandse School Kaapstad

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

